

МЕТОД ВИВЧЕННЯ ТА ЗНАХОДЖЕННЯ СИНОНІМІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.

Жданова Тетяна Олександрівна

Харківський національний медичний університет

Дослідження як логічних, так й емоційних відтінків експресивних фактів є не що інше, як широке вивчення синонімії в найзагальнішому сенсі цього слова. Раціональною основою такого вивчення може служити лише ідентифікація.

Всі мовні факти, зв'язані спільністю основного сенсу, можна розглядати як синоніми, незалежно від їх зовнішньої форми і граматичної функції; проте починати слід з вивчення переважно слів однієї і тієї ж граматичної категорії. Треба побудувати синонімічний ряд, а для цього необхідно, виходячи з контексту, знайти ідентифікуюче слово, яке послужить відправною крапкою і природним центром для всього ряду. Дві ознаки синонімічності:

1) можливість замінити одне слово іншим в даному контексті;

2) можливість замінити в контексті логічний антонім одного слова іншим антонімом. Відтінки, що відрізняють всякий даний мовний факт від його синонімів, багатообразні, проте один з цих відтінків завжди є домінуючим. Всі домінуючі відтінки можна звести до деяких загальних категорій, які відповідають формальним категоріям думки і відчуття; ця обставина дає підставу розробити систему експресивних значень. Наявність загальних категорій визначає метод вивчення синонімів.

При побудові синонімічного ряду не можна виходити з окремо взятих слів - єдиний спосіб раціонально побудувати синонімічний ряд полягатиме в тому, щоб, ґрунтуючись при цьому на смислових асоціаціях, згрупувати синоніми довкола одного мовного факту, сенс якого точно визначається його оточенням.

Неважко зрозуміти, чому при відборі синонімів не можна випускати з уваги контекст; насправді, той факт, що ми вибираємо одне слово і відкидаємо інше, визначається саме контекстом, хоча ми про нього зовсім і не думаємо; ми несвідомо підставляємо по черзі ці слова на місце що фігурує в тексті і

включаємо їх в наш синонімічний ряд або відкидаємо залежно від можливості заміни без спотворення загального сенсу тексту. Таким чином, якщо в даному тексті один мовний факт можна підставити на місце іншого, не спотворюючи при цьому сенсу і не допускаючи прямих порушень норм мови, то така підстановка виявляє як близькість між цими двома словами, так і властиві кожному з них особливі відтінки.

Одна з розповсюджених методичних помилок полягає у тому, що вивчення синонімів починають з вивчення відмінностей між ними, у той час коли починати слід з об'єднання їх в синонімічні ряди та знаходження спільного сенсу.

Відразу ж і безпомилково знайти ідентифікуюче слово майже неможливо, особливо за відсутності досвіду. Краще всього почати з підбору синонімів, нехай навіть і безсистемного, - адже саме цей шлях підказує нам повсякденна мовна практика. Так, слово «думка», у певному контексті можна замінити словом «погляд» або «точка зору» і т. д.

Слід зазначити, що не для всякого мовного факту вдається знайти відповідне слово-ідентифікатор і що взагалі останнє не може бути повністю рівнозначним ідентифікуючому слову, бо два мовних факти ніколи не бувають абсолютно синонімічними.

Ідентифікацію можна вважати завершеною, якщо, по-перше, в ідентифікуючому слові немає ніякого додаткового відтінку сенсу, якого не мав би даний мовний факт, по-друге, якщо основний зміст останнього є у слові-ідентифікаторі, так що з точки зору логічного значення вони є взаємозамінні.

Анотація: У тезисі розглядається проблема знаходження та аналізу синонімів при вивченні іноземної мови.

Ключові слова: синонімічний ряд, емоційні відтінки, ідентифікація.

Аннотация: В тезисе рассматривается проблема нахождения и анализа синонимов при изучении иностранного языка.

Ключевые слова: синонимический ряд, эмоциональные оттенки, идентификация.

Annotation: The problem of finding and analyzing synonyms is discussed in this thesis.

Key words: synonymic row, emotional connotation, identification.